

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24	kor
Félévre	—	—	—	12	"
Negyedévre	—	—	—	6	"
Egy hóra	—	—	—	2	"
— Egyes szám ára 8 fill.					

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak és
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 76. szám.

Hétfő, április 2.

A torontáli közművelődési egyesület közgyűlése.

— április 2.

A délvidék legrégebb kultúregyesülete, a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tegnap délelőtt tartotta az idei rendes évi közgyűlést a vármegye székházában dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

A kultúregyesület közgyűlései eddig sajnos, kevésszámú érdeklődő közönség előtt folytak le, annál örvedetesebb, hogy tegnap az egyesület tagjai olyan számban gyűltek össze, ami méltó keretűl szolgálhatott az egyesület szép munkásságához.

Mert ez a munkásság az egyesület szerény anyagi erejéhez mérve valóban szép, mi több, nagyarányú, amely szinte fölülmulni látszik anyagi erejét.

Legutóbb közülük az egyesület lefolyt munkásságáról szóló jelentést, s aki ezt végigolvasta, az csak elismeréssel szólhat a Tmke tevékenységéről, vezetőségének agilitásáról s ha az az érdeklődés, mely tegnap a közgyűlés irányában megnyilvánult, még jobban növekedni fog, akkor a vezetőségnek bizonyára még inkább módjában fog állani a nemzeti közművelődés terén igazán nagyarányú munkásságot folytatni.

A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület az idei rendes évi közgyűlést tegnap délelőtt tartotta a vármegyháza főispáni termében a tagok szépszámu részvételével.

Jelen voltak: Baaden Károly, Balázi József, Bányai Jakab, dr. Brájer Lajos, Büchler Hugó, dr. Dellimanics Lajos, Erdős Béla, Fischer Mór, dr. Grandjean Jozsef, Hartig Aibert, Hegedüs János, Jankó Ágoston, Jaszenszky Nándor, Knyaskó Lajos, dr. Klein Mór, Mayer Rezső, Menczer Lipót, Somfai János, dr. Stassik Ferenc, Streitman Antal, Szegfű Sándor, Szenes Adolf, Szilágyi Albert, dr. Várady Imre, dr. Vinczehid Ernő.

Elnöki megnyitó.

A közgyűlést dr. Dellimanics Lajos főispán, az egyesület elnöke nyitotta meg a következő szép és lelkes szavakkal:

Tisztelt közgyűlés!

Amidőn a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület mai közgyűlésén szép számmal megjelent tagokat van szerencsém szívélyesen üdvözölni, rövid visszapillantással konstátálnom kell, hogy az egyesület szerény anyagi erejéhez mérten valóban mindent elkövetett, hogy a magyar nemzeti közművelődés ügyét szolgálja s töle telhetőleg előbbre vigye. Mindanyian igyekeztünk a nemzeti kultúra szolgálatában legjobb tudásunkhoz képest működni, hogy a kultúra tiszta lobogóját lengtetve, nemzetünk hasznára lehessünk. És ha az nem is sikerült teljesen, úgy ahogy mindnyájan szeretnők, az a mai kor nehéz és szomorú viszonyain mult. Egyesületünk azonban igazi lelkesedéssel és önzetlenül szolgálta a magyar kultúra ügyét s lankadatlan buzgalommal törekedett arra, hogy nagy céljához, ha csak egy lépéssel is, közelebb érjen. Kérem önöket, hogy ez a buzgalom a jövőben is állandó maradjon,

mert akkor a legszebb reményünk lehet rá, hogy egyesületünk mai szerény munkássága tul hovatovább nagyobb feladatokat teljesíthet.

Az évi jelentés.

A közgyűlés zajos éljenzéssel és tapssal fogadta az elnöki megnyitót, majd a közgyűlés, a legutóbbi igazgatósági ülés javaslatára, egyhangu örömmel vette tudomásul a Somfai János titkár szerkesztette évi jelentést az egyesület lefolyt évi munkásságáról s azért a titkárnak köszönetet és elismerést szavazott.

Az évi jelentés kapcsán és annak értelmében a közgyűlés meleg hálájának, köszönetének és legteljesebb elismerésének kifejezésével jegyzőkönyvileg megörökítette néhai Szabó Ferenc apátléban, az egyesület volt elnöke érdemdu munkásságának emlékét s erről a családöt jegyzőkönyvi kivonatban értesíti.

Dr. Vinczehid Ernő igazgató az egyesületnek az évi jelentésben részletesen ismertett munkásságához kötelességének tartja hozzáfűzni, hogy az egyesület főerejét a működő tagok buzgalma képezte s amidőn a vezetőség nevében megköszöni az eddigi buzgalmat, kéri, hogy a mostani időkben, amidőn kétszeres szükség van arra, hogy nemzeti kulturánkat erősítsük, továbbra is ilyen lelkes buzgalommal munkálkodjanak és támogassák az egyesület vezetőségét. (Éljenzés.)

A számadások.

Mayer Rezső pénztáros most beterjeszti a zárószámadásokat, amelyek szerint a lefolyt évben 4357 korona 81 fillér volt a bevétel és 1853 korona 86 fillér a kiadás, ami 2503 kor. 93 fillér emelkedést jelent.

A jövő évi költségvetésben a bevételt és a kiadást 2367 koronában irányozták elő.

A zárószámadásokat a számvizsgálók a legteljesebb rendben találták s javaslatukra a közgyűlés a fölmentést egyhanguag megadta s a költségvetést tudomásul vette.

Bányai Jakab konstátálja, hogy az egyesület működése a multhoz képest igen nagymérvűnek mondható s valóban öröm töltheti el a lelket, hogy immár nem ott vagyunk, ahol voltunk. Ezt a nagy haladást és fejlődést annak tulajdonítja, hogy az egyesületnek olyan buzgó és fáradhatatlan ügyvezető-igazgatója van s indítványozza, hogy az igazgató munkásságának elismeréséül a közgyűlés szavazzon dr. Vinczehid Ernő igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet.

Az indítványt a közgyűlés egyhangu helyesléssel határozattá emelte.

A szabad liceum.

Dr. Vinczehid Ernő igazgató az egyesület működésének méltatása kapcsán rámutat a nagybecskereki szabad liceumra, amely bizonyos összefüggésben van a kultúregyesülettel. Indítványára a közgyűlés fölkéri Knyaskó Lajost, a liceum igazgatóját, hogy ismertesse a liceum ezidei működését.

Knyaskó Lajos konstátálja, hogy a nagybecskereki szabad liceum, amely szerves összeköttetésben áll a kultúregyesülettel, immár ötödik éve igyekszik itt a vármegye székhelyén a magyar közművelődést szolgálni. Sajnos, a közviszonyok itt is hátráltatták sokszor a tevékenységet, de ma már ott van a liceum, hogy sikerült

vele olyan intézményt létesíteni, ahol minden rendű és rangú közönség összetalálkozik egymással. Az idén a liceum 7 előadást rendezett és pedig két egészségügyit, egy néprajzit, 3 közigazdasági és egy irodalomtörténeti előadást. Még három előadás lesz s az ez évi ciklust irodalmi matinéval rekésztk be. Annak az óhajlásának ad kifejezést, hogy a kultúregyesület részesítse a liceumi előadásokat minél hathatósabb támogatásban.

Dr. Dellimanics Lajos azt hiszi, hogy az egyesület csak örömmel és köszönettel veheti tudomásul a liceum tevékenységét s a jövőben mindenesetre a legmelegebb támogatásban fogja részesíteni a liceumot. (Helyeslés.)

Választások.

Ezután a közgyűlés a megüresedett első alelnöki tisztségre és két megüresedett igazgatóválasztmányi tagságra megejti a választást.

Az igazgatóság javaslatára a közgyűlés egyhanguag megválasztja első alelnöknek Jankó Ágoston alispánt, igazgatósági tagoknak pedig Láng István kir. tanfelügyelőt és Streitman Antal főgimnáziumi tanárt.

Az alelnök beköszöntője.

Jankó Ágost alispán köszönetet mond a közgyűlésnek azért a megtisztelő bizalomért, melylyel első alelnöknek megválasztották. Érdekesen fejtegeti kulturmozgalmainkat, majd így folytatja:

A mostani válságos idők arra tanítanak, azt követelik, hogy egyrészt védelmet, de leginkább nemzeti ideálunknak, az egységes önálló magyar államnak megvalósítása érdekében tegyük meg a legfontosabb és legszükségesebb lépést: — magyarosítsuk meg kulturánkat akként, hogy az ne csak nyelvben, hanem lélekben is magyar legyen.

A kultúregyesületeknek kell tehát elsősorban akcióba lépniök és célirányos intézkedésekkel társadalmi uton is oda kell hatniök:

hogy az országban lehetőleg mindenütt magyarul beszéljenek és írjanak, de ne használják azt a jellegéből kiforgatott idegen formákba öltöztetett, kicicomázott magyar nyelvet, hanem az igazi, hamisítatlan rövid, egyszerű, keresetlen magyar nyelvet,

hogy a történelmileg is elismert nemes, lovagias, őszinte, bátor és a maga egyszerű keresseléségében is előkelő magyar jellem az iskolákban különös gondossággal fejlesztessék, hogy a magyar ünnepi és társadalmi szokások feleleveníttessenek és ápolassanak.

hogy a magyar társadalom és család életmódjában a fölösleges fényezés lehetőleg kerültessek és a magyaros keresetlen egyszerűség tért hódítson,

hogy az irodalomban és művészetben a magyar tárgy, szellem és jellem és a magyar stylus érvényesüljön.

A magyar történelem, a magyar életviszonyok, a népelet annyira változatosak és érdekesek, hogy ezeket kellően megismerve, gazdag anyagot és népmókat találunk a művelődésre, valamint művészeti szórakoztatásra.

Addig, amíg a magyar nemzetnek a művelődés és művészet elemeit kellett elsajátítania, szükségünk volt a külföld kulturájára. Most már azonban, amidőn számottevő önálló irodalmunk és művészetünk van, járjuk a saját lábunkon, nem szükséges a külföldet majmolnunk.

Nagy hiba az, hogy kulturánkban tulnyomó az idegen elem, hogy a külföldet ebben is gondolkozás nélkül vakon utánozzuk, amidőn önállót teremthetnénk.

Lefordítunk mindent és ráerőszakoljuk nem

Ujdonságok érkeztek

női kabát és raglan 10 koronától, a legfinomabb párizsi és angol modellig.

Kovács Gedeon

267a—14.6

Telefon 141.

zettinkre az idegen szellemet, szokásokat és jellemünkkel teljesen ellentétben álló szokásokat.

Ha ez sokáig így tart, nem fogunk az angol francia vagy némettől másban különbözni, mint a nyelvben, amelynek szelleme, lelke szintén idegen már, csak a szavai magyarok. A nyelv maga pedig erkölcsök szellem és lélek nélkül nem elegendő szoros kötelék, nem elég erős keret arra, hogy azon belül egy önálló nemzet hatalmassá legyen.

Nyelvet többet is tudhatunk anélkül, hogy azért kozmopolitákká lennénk, csak ne vegyük át az idegen nyelvvel együtt idegen nemzetek jellemét, gondolkodás módját. Mert ha idegen népek szelleme és szokásai szerint élünk, lassankint elhalványul bennünk saját nemzeti jellegünk, idővel majd elszokunk a magyar nyelvtől is és teljesen idegenek leszünk.

Amidőn tehát ezredéves alkotmányunk váltságával nagyobb élénkséggel tolakodnak szeméink elé mindazon veszedelmek, amelyek nemzeti önállóságunkat fenyegetik, lépjen sorompóba a mi egyesületünk is és vegye ki a részét nemzeti önállóságunkért való küzdelemből az által igyekezzék az igazi magyar szellemet felébreszteni és ébren tartani,

igyekezzék kiküszöbölni kulturánkból mindazt, ami abban idegen és szükségtelen.

Hogy pedig ne csak frázisokban beszéljék és elméletek körében mozogják, egyszersmind javaslatot is teszek, azt indítványozom: hogy egyesületünk vegye kezébe első sorban a köznevelődésre befolyással levő nyilvános előadások és a szellemi közszórakozások kérdését.

Vegye kezébe a színház ügyét és üzze ki a magyar színpadról a muzsa álarcába öltözött azt a személyt, mely idegen származású hülye boházatok, szellem nélkül való sületlen életképek, erkölcsstelen mezítelenségek és izléstelen operettek alakjában ott dorbzol, és vezesse vissza oda azt, akit az a hely megillet: az igazi magyar és a klasszikus muzsát. Adjának a színházban olyan darabokat, amelyek az izlést nemestítik, szellemi üdülést, lelki vidulást nyújtanak és tanulságot tartalmaznak. Adjának darabokat, amelyek a magyar életet és a magyar jellemet tárják elénk. Van ezekből elég; van ezekből is érdekes, tanulságos, sőt mulatságos is. Legyen a színház a magyar kultúra csarnoka!

Szorítsa ki társadalmunkból az ifjuság könnyelműségének, anyagi és erkölcsi züllesztének melegágyait, a magyarnak mindig idegen orfeumokat és tingli-tanglikat és gondoskodjék a magyar léleknek inkább megfelelő és kevésbé erkölcsrontó mulatságokról.

Tegyük meg e tekintetben magunkét úgyis mint testület, de tegyük meg egyenként is azáltal, hogy mellőzzük, bojkottáljuk azt, ami kulturánkban idegen és támogassuk, ápoljuk, fejlesszük mindent ami magyar.

Ha így járunk el, akkor az egységes magyar nemzeti állam életfájának gyökereit fogjuk ápolni, amivel annak fejlődéséhez a leghamarosabban fogunk hozzájárulni.

Az alispán szép előadását a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta s Knyaskó Lajos indítványára elhatározta, hogy a beszédet jegyzőkönyvileg megőröktti.

Egyéb ügyek.

Elhatározta még a közgyűlés Knyaskó Lajos indítványára, hogy az egyesületi évkönyv kiadását megfontolásra veszi s a kiadás előkészítésének intézésével megbizaa Knyaskó Lajost és Mayer Rezsőt.

Dr. Grandjean József ajánlja a vezetőségnek, hogy az egyesület tevékenységének növelésére minél több anyagi eszköz megszerzésére keressen módot. (Helyeslés.)

Miután jegyzőkönyvhitelesítőkkül kiküldik Jeszenszky Nándort és Szegfű Sándort, a közgyűlés az elnök elttetésével véget ért.

A magyar iparért.

— április 2.

Nagybecskerek város polgársága körében lelkes mozgalom indult meg a magyar ipar és kereskedelem istapolására.

A mozgalom a budapesti Magyar védőegyesület kebeléből indult ki, ahonnan már az ország több vidékén szervezték a magyar ipar támogatására mozgalmat.

A védőegyesület akciója Nagybecskereken is visszhangot keltett s tegnap délutánra az itteni mozgalom vezetői értekezletet hívtak össze a városháza nagytermébe a magyar ipar és kereskedelem támogatását célzó mozgalom szervezésére.

Az értekezleten nagyszámú közönség jelent meg s lelkesen csatlakozott az értekezlet határozataihoz, melyek a védőegyesület nagybecskereki fiókjának megalakítására irányulnak.

A tegnapi értekezlet még csak a szervezkedés előkészülete volt csupán, de tekintettel arra, hogy a mozgalom minden politikai színezetet kizár, bizonyos, hogy a tegnapi lelkes nyilatkozatokat mindenki teljes szívvvel helyesli s remélhető, hogy a mozgalom nem marad szóbeszéd és nem lesz szalmaláng, hanem valósággal közre fog hatni, hogy az idegen ipari termékek kiszorításával a magyar ipart és kereskedelmet gyámolítsuk és föllendítsük.

Az értekezleten, amelyet délután 3 órára hívtak össze a mozgalom vezetői, nagy számmal jelentek meg az érdeklődők a társadalom minden rétegeiből.

Az értekezletet Franz J. L. tak. pénztári igazgató nyitotta meg s miután üdvözölte a nagy számmal megjelenteket, az ülést megnyitotta. Ezután az egybehívók nevében szép és lelkes szavakkal vázolta az értekezlet célját, amely minden politikától, minden pártkeretektől eltekintve, mozgalmat óhajt indítani az irányban, hogy a magyar ipart támogassuk. Budapesten már megalakult a Magyar védőegyesület, sőt az ország több vidékén is alakultak fiókjai, most tehát felhívja a közönséget, hogy alakítsa meg Nagybecskereken is az iparvédő egyesületét, hogy így egyesült erővel kiszoríthassuk az idegent s urra tehesseük a magunk eddig szegény iparát. (Eljenzés.)

Most az értekezlet elnökéül megválasztották Franz J. L.-t, jegyzőül Streitman Antalt.

Az eszmecserét dr. Várady Imre kezdte meg, aki ismeretli az országban előfordult hasonló mozgalmakat. Ezek a mozgalmak akkoriban mindannyiszor hamarosan elesendestűtek, most azonban ennek a mozgalomnak nem szabad ilyen szalmalángnak lenni. Ez a mozgalom, a mai válságos időkben legyen az a pont, ahol a szét-húzó erőket összehozzuk, ahol politikai, nyelvi és vallási tekintet nélkül találkozhassunk s ahol a haza érdekeit mindnyájan előmozdíthassuk. A mozgalomnak nem célja, hogy egyszerre arra szorítsa a kereskedőket, hogy csak a magyar termékeket közvetítsék, hanem hogy fokozatosan kiszorítsa az idegent s így a nálunk hiányos ipari produktumokat megteremtse, hogy azután azokkal birva semmiféle idegen termékre ne legyünk rászorulva. Ha azután a magunkét vásároljuk majd csupán, akkor lesz önálló, hatalmas magyar ipar és kereskedelem.

Herr Odön indítványára az értekezlet föl-kéri az elnököt és a titkárt, hogy tegyék meg az előterjesztéseiket a mozgalom szervezése dolgában.

Eckstein János azt fejtegeti, hogy míg közös vámterület lesz, addig a magyar iparvédő mozgalmaknak nem lesz gyakorlati eredménye, mert kénytelenek vagyunk a sokkal olcsóbb osztrák ipari termékeket igénybe venni. Szerinte tehát elsősorban az önálló vámterületet kellene megteremtteni.

Streitman Antal Ecksteinnel szemben konstatálja azt, hogy a közös vámterület mellett is gyámolíthatjuk saját ipari termékeinket s ha majd a közönség csak a hazai termékeket keresi, az osztrák kidől a versenyben. Vázoija azután a különböző ipari mozgalmakat s külföldi példákra hivatkozva igazolja, hogy komoly, céltudatos munkával és erős akarattal a mozgalom sikerrel fog járni. Ismerteti azután a Magyar védőegyesület alapszabályait s a helyi szervezet megalakítására szervező-bizottság kiküldését javasolja.

Indítványára az értekezlet megalakítja a 20 tagu szervező-bizottságot, amely a további szervezkedést intézi.

Miután az értekezletnek más tárgya nem volt, Franz J. L. elnök megköszönte az érdeklődést s továbbra is a közönség lelkes buzgalmaiba ajánlotta a mozgalom ébrentartását. Ezzel az értekezlet véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-6 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Április 9. Közig. bizottság ülése.

— Személyi hír. Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos két heti szabadságáról tegnap visszatért Nagybecskerekre.

— Uj ügyészégi megbizott. A magy. kir. igazságügyminiszter Kókits János nagybecskereki gyakorló ügyvédet a nagybecskereki kir. ügyészégi kerületébe ügyészégi megbizottal rendelte ki.

— Eljegyzés. Dr. Eördögh Árpád, nagy-kikindai királyi alügyész, kit Nagybecskereken is előnyösen ismernek, szombaton jegyezte el Reitter Edit urhölgyet, Reitter Oszkár nagybecskereki rendőrkapitány szeretetreméltó, bájos leányát.

— Anyakönyvvezetői kinevezés. A m. kir. belügyminiszter Torontáivármegyébe a kiszombori anyakönyvi kerületbe Gille András körjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetővel és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— Doktorrá avatás. Günsz Bernát nagybecskereki ügyvédjelölt, dr. Billitz Béla ügyvéd irodavezetőjét a napokban avatták a kolozsvári egyetemen a jogtudományok tudorává.

— A szabad liceumból. A nagybecskereki szabad liceum tegnap ismét előadást rendezett a felsőkereskedelmi és polgári iskola nagytermében. Ezuttal dr. Nagy Dezső ügyvéd tartott érdekes felolvasást Széchenyiről és koráról. A gazdag tartalom, gondos tanulmányra valló előadást, melyet lapunk holnapi számában részletesen ismertetünk, a közönség nagy figyelemmel hallgatta végig s zajos tetszéssel és tapssal honorálta. Az előadónak a liceum vezetősége nevében Knyaskó Lajos igazgató meleg köszönetet mondott a szép és tanulságos előadásért.

— Elhunyt jegyző. Egy érdemekben megöregedett tevékeny emberi ragadtott ki a mult héten a halál az élők sorából. Seeler László, Sáralfala község derék jegyzője ugyanis hosszabb szenvedés után, tevékeny életének 63. évében a mult hó 24-ikén meghalt. Az elhunyt községe érdekében sokat fáradozott és buzgálkodott, minden tehetségével oda igyekezett, hogy községe ügyeit rendben tartsa és különösen az egyetértést fejlessze. Seelert mindenki tisztelte és becsülte. Seeler hónapok előtt asthmába esett és kénytelen volt működését beszüntetni és nyugalomba vonulni. A jól megérdemelt nyugalmat azonban nem sokáig élvezhette s most meghalt. Az elhunyt érdemes jegyzőt nagy részvétellel temették el.

— Áprilisi hó. Ugy látszik április sem lesz különb az elődjénél. A márciusi hóra ma áprilisi hó következett, még pedig nem valami egy-két ártatlan hópihe, mely a kicsinyek örömeire a levegőben száll, hanem két óráig tartó becseletes havazás, mely különösen a gyümölcsfákkal biró embereket rémitette meg. A baracknak — ha hinni lehet a gazdáknak — vége. Hogy azonban az áprilisi hírehez hű maradjon az idő, volt eső is, egy kis „cigánydara“, szélvihar is dühöngött, a déli órákban kistűtött a nap s mikor e sorokat írjuk, ismét sűrű pelyhekben esik a hó. Egy szóval április van.

— Letartóztatott kereskedő. Nagyikindáról írják: Raczkov Milán 1903. évi május hó 1-én a városháza mellett liszt és vegyes kereskedést nyitott, melynek forgalma elég jó volt, mindamellett Raczkov a mult hónapban 17,000 kor. passzívával csödbe jutott, aktivái alig néhány száz koronát tesznek ki. Gaitein József ad-i terménykereskedő, kinek Raczkov 13,000 koronával tartozik, csalárd bukás büntetése miatt feljelentést tett ellene, melynek alapján a rendőrség Raczkovot kihallgatta és a kihallgatás után letartóztatta. Érdekes, hogy Raczkov nazarénus és ismerve ezen hitfelekezetbeliek szigorú erkölcsi felfogását, valószínű, ez az első eset, hogy nazarénust ilyen dologért letartóztatnak.

— Mezei munkások bérharca Torontáiban. Törökkanizsáról írják: Tallián Béla törökkanizsai uradalmában a faiskola munkálatainak végzésére oroszlamosi munkásokat akart az intézőség alkalmazni, egy korona husz fillér napibér mellett; azonban a munkások kijelentették, hogy csupán egy korona 40 fillér bérért hajlandók munkába állani. Az uradalmi intéző erre 58 munkást hozatott Nagylakról, akik kocsin el jts indultak Törökkanizsa felé. Amint Oroszlámoshoz értek, az ottani munkások bottal, kapával és kaszával felfegyverkezve utjukat állták a nagylakiaknak és ha az oroszlamosi esendőrség idejében közbe nem lép, komoly baj támadt volna. A csendőrség a zavargókat szétoszlatta és így a nagylakiak háborítatlanul munkába állhattak az uradalomban, ahol most 5 csendőr oltalma alatt dolgoznak. A vizsgálat a zavargók felbujtói ellen megindult. — Csókán, ahol szintén sztrájkmozgalom van, a bérharc továbbra is folyik és a sztrájkoló munkások még eddig megmaradtak követeléseik mellett. Miután az ottani uradalom a mezei munkálatok sürgőssége folytán nem várhat addig, amíg a munkások követeléseikből engednek, ennek folytán a szomszéd községekből

és a Bácskából hozat munkásokat és azokkal dolgoztat. Hogy ezen idegen munkások a sztrájkolók részéről biztonságban legyenek és hogy egyáltalában a zavargásnak eleje vétessek, Csókán husz csendőr van összpontosítva a rend fenntartására.

— **Selyemgyári munkások sztrájkja.** A pancsovai selyemgyárban kitört sztrájk egyelőre véget ért, amennyiben a munkások legnagyobb része a régi feltételek mellett újból munkába állt. A tárgyalás azonban Szekszárdon még tovább folyik. A sztrájk békés és tapintatos elintézésében nagy érdeme van Szabó János rendőrfőkapitánynak is, akinek ezért Bezerédj orsz. selyemtenyésztési felügyelő sürgönyileg mondott köszönetet.

— **Véres családi drama.** Véres családi dráma történt a múlt héten Sárafalván. Klinger Mihály sárafalvai lakos és vancellér ugyanis a napokban leültette feleségét és azután egy készen levő kötéllel megfojtotta. Végzett munka után eltávozott és bezárta a lakást. A gyilkos férj a szőlőkerthben levő egyik fához ment, megérősítette rajta a kötelet, melyet egy fa segítségével addig csavart a nyaka körül, míg ki nem lehetett lelkét. Azt állítják, hogy a férj egy év óta üldözési mániában szenvedett és napirenden volt a házaspár közötti perlekedés. A két holttestet a szomszédok fedezték fel.

— **Gépezetek vizsgálata.** A gőzgépezetek és gőzkazánfűtők vizsgálata, a Temesvárott szervezett bizottság által, 1906. évi április hó 7-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartani. A vonatkozó, szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros, Kültér 2. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Elsülyedt hajó.** A múlt hét egyik napján a délelőtti órákban Törökkanizsánál egy vontató hajó uszályhajóit a roppant vihar a hajóhid egyes hajóhoz oda vagdosá és a hid egyik hajója a kapott sérülés következtében rögtön el is sülyedt. Az elsülyedt hajót kiemelték és a hidat már helyreállították.

— **Vakmerő rablás.** Deszken a napokban hajnali 3-4 óra tájban Csikós Sándor deszki lakos házában vakmerő betörők jártak. Valószínűleg tudták, hogy a gazda nincsen otthon, mert a lakásba betörve rögtön az asszonyt, Lévai Annát vették elő. Az asszony segítségért kezdett kiáltani, de az egyik rabló forgópisztolyt fogott rá és így kényszerítette a hallgatásra. Mivel az asszony nem tudta a fenyegetés ellenére sem megmutatni, hol tartja a gazda a pénzt, elzavarták a betörők, hogy hívja haza a gazdát. Mire az asszony visszaérkezett, a rablók elemeltek egy darab 100 koronást, egy darab 20 koronást, egy katonakönyvet és egy járlat levelet. A betörők 3-4-en lehettek és Csikósné tanyai asszony letétre, ki nem régen került a faluba, nem ismerte fel őket. Magas termetűek voltak, fekete sapka és bunda volt rajtuk. Csupán egyikük beszélt az is magyarul. Ebből azt következtetik, hogy a betörők deszki magyar emberek lehettek. A megindított erélyes vizsgálat eredményre eddig nem vezetett.

— **Nagy tűz Terváron.** A múlt héten nagy tűz volt Terváron. József Mihály 5 éves fia a Tóni, legénynek képezve magát, cigarettáznai akart. Hogy hogynem, gyufát szerzett és elbújt a szalmakazal mögé. Újságpapírosba rakott száraz levelet és rágyújtott. De az eldobott égő gyufától, az amugy is szeles időben a kazal tűzet fogott. Elégett a szalma, sok kukoricaszár meg a disznóól. Az oltást nagyobb iskolás gyermekek végezték, mivel a telep lakói napszámba voltak.

Színház és Irodalom.

* **Baccarat.** Bernstein szenzációs drámája szombaton nálunk is szépszámu közönséget vonzott a színházba. A darabról való vélemények itt is megoszlottak. Az a része a közönségnek, mely mindent jónak és érdekesnek tart, ami Párisból jön, rendkívüli módon el volt ragadtatva. A másik része, melynek a kritikáját nem befolyásolja az előkelő firma, nem lelkesedett azért a szennyes világért, melyet Bernstein a francia társadalom mélységeiből felszínre hozott. Az apa egy szivtelen, hiu parvenu, ki a leányát egy bárónak eladta, a leánynak viszonya van egy üres gavallérral, kinek egyetlen foglalkozása a baccarat, az unokabátyja pedig egy cinikus nihilista, ki jó pénzért megvásárolja a cousineja szerelmét, — mindez tényleg egy kissé sok a rosszból. De talán igaz is ebben az esetben a szerző hü képét mutatja a francia társadalomnak, ne kicsinyeljük hát az érdemeit. Az előadás igen jó volt s különösen Virányi és S. Kúrti Margit oly brilliáns alakításokkal lepték meg a közönséget, mely feltétlen elismerésre tarthat

számot. Mindketten nyílt színen is kaptak jól megérdemelt tapsokat. De nagyon jól töltötték be szerepeiket a többi közreműködők is, kik közül különösen Sik Rezsőt, Ernyeit, Papp Ilonát, Hatvanit és Gózont illet dicséret.

* **Nap és hold.** Az operette legszebb nappalra kell visszagondolnunk, valahányszor megcsendülnek Lecoque tüde dallamai. Mennyi melódia, mennyi szívhez szóló egyszerűség és közvetlenség van ezekben a dallamokban, melyeket annyiszor hallottunk s mindig szívesen hallgatunk meg újból és újból. A színház egészen megtelt tegnap s Polgárok elkövezték mindent, hogy kielégítsék a hallgatóságot. A szereplőkről szólva mindenekelőtt H. Lévai Berta kitűnő Manoláját kell megdicséernünk. A Lecoque finom zenéje épen az ő bársongójának való s minden egyes áriája zajos tapsokat váltott ki a hallgatóságból. Amellett kedvesen és stilszerűen játszott s ami frivolitás ebben a szerepben van, azt bölcsen mérsékelte Hatvaniné az ő diszkrét játékaival. Ugyancsak igen jó estéje volt Kormos Ilonának (Beatrice), ki régen énekelt ilyen szépen mint tegnap. A Lévalal való duettet (a „Csizda”-t) meg is ismételtette a közönség. Hogy ez a Beatrice másoknak is tetszett mint Pieratesnek, alig kell talán hozzáténnünk. A főninsztert Polgár igazgató játszotta, ki a tavaszi szezonban először lépett fel s jóízű játékaival állandó derűtségben tartotta a közönséget. Jók voltak a többi szereplők is, nevezetesen Hatvani, Haraszti, Kozma, Gózon, Virányi. Ének- és zenekar teljesen megfelelték.

* **A „Zenéő Magyarországnak”** zeneműfolyóirat ma megjelent 308-ik füzeté a következő zene-tartalommal jelent meg: Tartalmazza: I. Goll János, a mostani szomorú politikai viszonyokat taláiban jellemző két kuruc nótáját: 1. „Nincs oly nemzet a világon”, 2. „Porció Pál és Forspont Péter”. II. Yvon Ch. pompás „Firt” polkáját. III. Gerber Jenő mélabus „Panasz” dalromancát és IV. Lengyel Miska „Toroczkói emlék” indulóját, a most divatos új indulók elismert legszebbikét. E pompás zeneműfolyóiratot, amelynek minden egyes száma szakavatott megválasztással minden zenei válfajt felölel, meghozza mindenkinek a maga izléséhez megfelelő zeneújdonasgot s mint ilyet, minden zongorázónak melegen ajánlunk. Az e számmal meginduló XIII. évfolyam II. évfolyad előfizetési ára: negyedévre (6 füzet 60 oldal modern és közkedvelt zenével) 3 korona. Előfizetések: Klökner Ede zeneműkiadóvállalatához Budapest, VIII. József-körút 22/24. intézendők.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró miniszterelnök hir szerint holnap Bécsbe utazik, ahol a király külön kihallgatáson fogadjja.

A gyűlekezési jog.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kristóffy József belügyminiszter a gyűlekezési jog megszorítására vonatkozó összes rendeleteit visszavonta. A miniszter a visszavonást azzal indokolja, hogy miután az ország teljesen nyugodt, az állami rend nem kívánja a megszorító rendszabályokat.

A trónörökös és a választói jog.

Budapest, április 2. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblatt Ferenc Ferdinánd trónörökösnek Drezdában tett állítólagos kijelentéseit közli, amelyek szerint a trónörökös azt mondta volna, hogy a Gautsch-féle választói reform nem elégíti ki teljesen A választói reform ügyében általában az a véleménye, hogy azt oktrojálással kell behozni. Az oktrojált választói reform alapján választanának s a választás eredménye szerint alakíttassék meg a kormány. A trónörökös az idézett lap szerint Magyarországon az oktrojálásra Khuen-Héderváry grófot tartaná a legalkalmasabb egyéniségnek.

Tanácskozás Kossuthal.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferencet ma

ismét meglátogatta Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és több más ellenzéki vezető férfiú, akik hosszabb ideig tanácskoztak Kossuthnál.

A lex-Szapáryana.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi sajtóban ma ismét visszatér az a hir, hogy a kormány rendelettel életbelépteti az 1901. évi 36. t. cikket, az ugynevezett Szapáry-féle törvényt. Illetékes helyről e híresztelést teljesen alapatlannak mondják.

A trónörökös itthon.

Budapest, április 2. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsi jelentések szerint ő Felsége ma hosszabb kihallgatáson fogadta a Drezdából visszatért Ferenc Ferdinánd főherceget.

A német császár utja.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kopenhágából jelentik, II. Vilmos császár június hó folyamán meglátogatja a dán királyt.

Hó.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi hírek szerint a Semeringen erős hó esett. Marchegg vidékéről is havat jelentenek.

Nagy betörés.

Budapest, április 2. (A „Torontál” ered. táv.) A ma reggelre virradó hajlon ismeretlen tettesek behatoltak Löw Sándor ékszerész üzletébe s azt ugyszólván teljesen kirabolták. A betörők a pincéből rést furtak az üzletbe s így jutottak oda. A betörők azokat az értéktárgyakat, amelyek nem voltak Wertheim-szekrénybe zárva, mind elvitték. A kár több mint 25 ezer korona.

Az orosz események.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, a mai választások az erős mérvű övintézkedések folytán az egész országban aránylag a legnagyobb rendben folytak le.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Félhivatalos jelentések szerint a Witteről terjesztett hírek, melyek szerint a nagy államférfiu idegbajban szenved, nem felelnek meg a valóságnak.

Sztrájk Pécssett.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről jelentik, az ottani Zsolnay-féle majolika-gyár munkásai közül 119-en szombaton sztrájkba léptek. A sztrájkolók, kik csaknem valamennyien korongos munkát végeznek, össze is állították követeléseiket, melyek a következő főbb kívánalmakban összegeződnek: 1. 25 százalékos béremelés. 2. A jövőben csak szakszervezeti tagokat alkalmazzanak. 3. Az elbocsátott munkásokat fogadják vissza. 4. Az akkord-munka mostani rendjén egyes módosítások. 5. A munkaidőnek fél órával való leszállítása. A feltételeket tartalmazó memorandumot átadták a gyártulajdonosnak, aki azonban kijelentette, hogy a követeléseknek semmiben sem enged, sem a béremelést és a többi kívánások közül egyet sem teljesít, mert a régebbi sztrájkok alatt a munkások megszerezték a munkabér és a munkásjogok maximumát.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén élénk forgalom mellett az árak részben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.36	—
Buza (októberre)	16.38	—
Rozs (áprilisra)	13.40	—
Rozs (októberre)	13.38	—
Tengeri (májusra)	13.32	—
Zab (áprilisra)	15.70	—
Zab (októberre)	12.40	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1906. október hó 1-től

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 20 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibanáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Mósosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibanára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 59 p.; délután 5 óra 25 p.
 Mósosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 28 p.

265. szám. 1906.

375-3.3

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán megüresedett Tamásfalva községben 400 kor. évi fizetéssel rendszeresített végrehajtói irnoki állásra ezennel pályázat hirdettetik, felkérve a pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi április hó 15-ig alulírott községi előjáróságnál nyújtsák be, mert elkésve érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Tamásfalván, 1906. évi március hó 28.
 Tamásfalva község előjárósága.

Szabad kézből
 eladó

a melencei-utca 437. számú

—háza—

igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(25-x.14)

Benó Testvérek

ezelőtt Kokits A. F.

divat- és rövidáru-kereskedése

„A pillangóhoz“

NAGYBECSKEREK.

Harisnyák, 351-25.5

keztyük,

nyakkendők,

ingek és

„nyári játékok“ stb.

legnagyobb választékban.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

437. tkvi szám. 1906.

386-1.1

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Szuvacsarov Szvetozár farkasdi lakos javára 180 korona tőke, ennek 1905. évi augusztus hó 2-től járó 5% kamatai, 52 kor. 30 fillér már megállapított, 15 kor. 30 fillér jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-c. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében Drakulics Milos csentai lakos ellen az ezen kir. járásbíróóság területén Csenta községben fekvő és a csentai 1248., f. 1984. számú tkvben foglalt:

1. 107. hrsz. 300 □-öl II. oszt. kaszálóra 189 korona;

2. 68. hrsz. 500 □-öl II. oszt. kaszálóra 154 korona.

A csentai 1914. számú tkvben foglalt:

3. IV. dűlő 4. hrsz. 2 hold 767 □-öl I. oszt. kaszálóra 680 korona.

A csentai 748., f. 1908., f. 1986. sz. tkvben Drakulics Milos, kk. Drakulics Danica és Gruin szül. Drakulics Danica tulajdonánál felvett:

4. II. dűlő 107. hrsz. 2 hold I. oszt. szántónak a Drakulics Milos nevében álló 4/5 részére 295 korona;

5. III. dűlő 107. hrsz. 2 hold I. oszt. szántónak ugyanazon 4/5 részére 833 korona;

6. IV. dűlő 107. hrsz. 2 hold I. oszt. kaszálónak ugyanazon 4/5 részére 680 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés Csenta község-házában 1906. évi április hó 19-ik napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban, mint Csenta község-házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

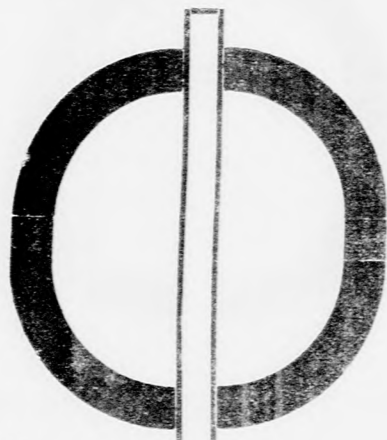
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, 1906. évi január hó 23-án, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál.

Tóth,
 kir. járásbíró.

Bámulatos olcsó harisnyák.

370-10.2

Patent gyermek harisnyák

szám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
párja krajcár	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36

Női flor harisnyák a legújabb divatszínekben. Párja csak 45 kr.

Szines divat férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja 40 kr.

WEHNER GYÖRGYNÉL Nagybecskerek.

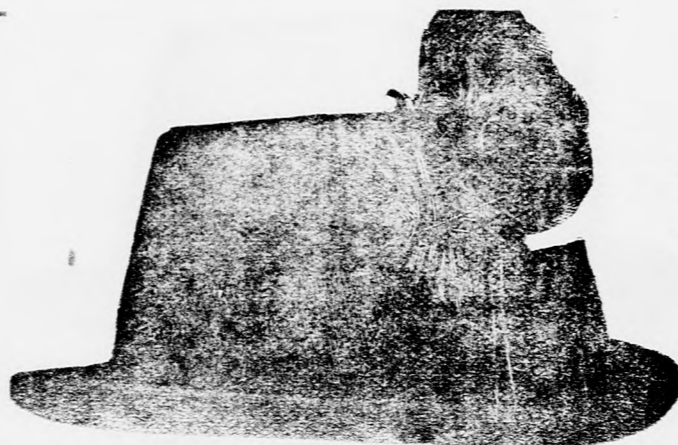
Bajza-utca 2836. számú
 ujonnan épített

—háza—

nagy kerttel, olcsó feltételek mellett azonnal szabad kézből eladó, vagy bérbeadandó.

Bővebbet ugyanott.

(364-3.3)

346-8.4

Alapított 1867.

LIPTAY DEZSŐ,

▲ kalap- és őrdivatkereskedésben ▲
 Nagybecskereken

kaphatók:

KALAPOK, INGEK, KÉZELŐK, GALLÉROK, KEZTYÜK, NYAKKENDŐK, CIPŐK, VADÁSZ- és más HARISNYÁK, BŐRÁRUK, KEFÉK, ILLATSZEREK, SÉTABOTOK, ANGOL PALETÓK, ESŐKÖPENYEGEK, ESŐERNYŐK, továbbá minden e szakmába tartozó cikkek.

Két butorozott

—szoba—

kiadó

Deák Ferenc utca 7. szám alatt.

(33-x.10)

HIRDETÉSEK

A hirdetések 1906. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdeti, az maga ellen vét!

Hirdetések felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.